Miskolci Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Irodalomtudományi Doktori Iskola
Textológiai program

Kökényesi Nikoletta Judit

NAPJAINK SAJTÓMŰFAJAINAK VIZSGÁLATA A RETORIKAI-STILISZTIKAI SZÖVEGELEMZÉS MÓDSZERÉVEL

PHD ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

Témavezető: Prof. Dr. Kemény Gábor egyetemi tanár
Doktori Iskola vezetője: Prof. Dr. Kecskeméti Gábor intézetigazgató egyetemi tanár

Miskolc
2014

I. A kutatás célja

A disszertáció tárgya a sajtóműfajok stilisztikai és retorikai változásainak bemutatása 2000 és 2011 között. A sajtó alapvető funkciója, hogy számot adjon a jelenségekről és eseményekről, valamint azokat magyarázza, és ezáltal hozzásegítsen a helyes értelmezéshez, valamint a megfelelő álláspontok kialakításához. A média a világban történt számtalan esemény közül csupán véges számú információt ad közre. A különböző információk közötti szelektálás felveti azt a kérdést, hogy a sajtó hogyan rekonstruálja a valóságot. Ezt a célt a 2000 és 2011 között az országgyűlési választások alkalmával megjelent sajtóközlemények és az évértékelő politikai beszédekről közölt tudósítások vizsgálatával kívánom bemutatni. A disszertáció célja tehát az, hogy rávilágítson arra, hogy a sajtó mely elemekkel retorizál, hangsúlyoz és alkotja meg a kiválasztott időintervallumban szereplő jelentős események „valóságát". Ezt retorikai, stilisztikai, vizuális retorikai, textológiai módszerek segítségével kívánom bemutatni a kiválasztott korpuszon.

A napilapok ilyen jellegű szisztematikus vizsgálata olyan információkat is feltárhat, amelyek konkrétan nem szerepelnek a tartalomban, hanem csupán az üzenetek kódolásában, szerkesztésében és megjelenítésében, vagyis rejtve jelennek meg. A kérdés tehát az, hogy a sajtó a témák közötti szelekcióval és a vizuális eszköztár mozgósításával hogyan és milyen mértékben ismerteti meg az olvasót a kiemelt témákkal. A központi kérdések megválaszolása kapcsán az is rögzíthető lesz, hogy a politikai szövegek tartalmazzák-e a klasszikus retorika kifejezőeszközeit és szerkezeti egységeit.

II. Alkalmazott módszerek és felhasznált források

A kutatási cél minél átfogóbb megvalósítása végett két nagyobb korpuszt választottam ki a kijelölt intervallumból. A disszertáció első nagyobb egységében az országgyűlési választások két fordulója alkalmával megjelent sajtóközleményeket vontam műfaji analízis alá. A négy országos napilap azon számait vizsgáltam meg részletesen, amelyek az országgyűlési választások első és második fordulójának eredményeiről számoltak be. Ez volt az egyetlen olyan téma, amely ciklusonként visszatérő eseményként szerepelt az újságok hasábjain. Az országgyűlési választások idején megjelent lapszámok egészét dolgoztam fel a tartalomelemzés módszerével. Ennek során azt elemzem, hogy a napilapok

milyen mértékben foglalkoznak bizonyos eseményekkel. A vizsgálat korpuszát képező cikkek címeit táblázatos formában is megjelenítettem.

A vizsgálat alapkérdése az, hogy hány cikk foglalkozik a témával, ezek milyen sajtóműfajba tartoznak, és melyik rovatban jelentek meg, illetve hogy a választás témakörén belül mely ügyek azok, amelyekkel az egyes napilapok foglalkoznak. Az analízis kiterjed a korpusz vizuális retorikai elemzésére is. Ennek során a választással kapcsolatos írások címeit, alcímeit, tipográfiai megjelenítését vizsgálom meg. Ezáltal a kiválasztott sajtóorgánumokban használt vizuális eszköztár és annak változásai is rögzíthetők. A hat országgyűlési választás alkalmával megjelent újságok vizsgálatával a napilapok szerkezetét érintő változások is kimutathatóvá válnak. A napilapok teljes analízise lehetőséget teremt arra is, hogy az újságok napirend-meghatározásának módszerét megismerjük.

A korpusz másik részét egy viszonylag új, az újságok hasábjain nagy hangsúllyal szereplő politikai esemény, az évenként megrendezett országértékelés, valamint az erről megjelent sajtóírások képezik. Az évértékelő beszéd a politikai elit kommunikációjának egy viszonylag új technikája. Ez az új nyilvános, közéleti szónoki műfaj hazánkban a XX. század végén jelent meg. A megjelölt intervallum éveiből azokat emeltem ki, amelyekben mind a két politikai oldal képviselői tartottak évértékelő beszédet. Ezekben a beszédekben a magyar politikai szereplők követték az amerikai elnökök országértékelő beszédeinek, a „state of the union" beszédeknek a mintáját.

A kiválasztott évértékelő beszédek hiteles szövege nyomtatásban nem minden esetben jelent meg. A forrásokat a Duna Televízió, a HírTV online videoarchívumában, valamint az Inforádió hangarchívumában találtam meg. Ahhoz, hogy ez a retorikai analízis elvégezhető legyen, a beszédek felvételét először nyomtatott formába kellett önteni. A beszédeket a hangzó anyagok alapján magam írtam le.

A rendszerváltás utáni politikai beszédeket és a sajtószövegeket retorikai, stilisztikai, nyelvészeti módszerek mellett textológiai szempontból is elemzem. A retorikai vizsgálat során a klasszikus retorikai elemzési módszert alkalmazom, mert ezzel a kiválasztott szövegek teljes egészét fel lehet tárni.

A disszertáció második nagyobb egysége tartalmazza a 2003-ban, a 2005-ben és a 2010-ben elhangzott jobb- és baloldali politikai évértékelő beszédek, valamint az ezekről beszámoló tudósítások retorikai-stilisztikai elemzését. A 2003-as év azért került a vizsgálat anyagába, mert ez volt az első olyan esztendő, melyben mindkét politikai oldal országértékelése elhangzott. A beszédek ilyen jellegű kiválasztása lehetővé tette a

politikailag független, objektív megközelítést. Ezt az alapelvet követve választottam ki a másik két év évértékelő beszédeit is, hiszen ezekben az években is mindkét politikai oldal képviselői egyaránt megszólaltak. 2005-ben a politikai változás miatt új vezető értékelte az aktuális évet a baloldalon, ezért tartottam fontosnak ennek a beszédnek az elemzését. 2010-ben a 2005-ben már elemzett szónokok aktuális beszédeit vizsgáltam. A kiválasztott beszédek az előadás helyszínében történt változás miatt váltak érdekessé az elemzés szempontjából.

A beszédek sajtómegjelenéseinek vizsgálatában mind a négy országos napilap írásait elemzem és összehasonlítom. A retorikai elemzés során elsőként a beszédek és a sajtószövegek felépítését, szerkezetét vizsgálom meg. Ezek után következhetett az elokúció megvalósulásának részletes elemezése a beszédekben és a sajtószövegekben. A stilisztikai vizsgálat során figyelni kell a nyelvi normák, a szabatos fogalmazás, a kellő szóhasználat megvalósulására. A stilisztikai és nyelvi megformálás mellett azt is vizsgálom, hogy a retorikai eszközök segítségével hogyan érhető el a meggyőzés. A négy országos napilapban megjelent tudósítások elemzése egyrészt rámutathat a műfaji sajátosságokra, másrészt pedig arra, hogy a sajtó hogyan jeleníti meg az évértékelés témakörét.

Az országgyűlési választásokról szóló sajtóírások és az évértékelő beszédekről beszámoló tudósítások esetében is fontosnak tartom a sajtó vizuális információinak retorikai elemzését. Az évértékelő politikai beszédekről beszámoló tudósítások vizuális retorikai elemzése során megvizsgálom a sajtófotókat, valamint a képaláírások és a képek viszonyát. Ez lehetőséget teremt annak megvilágítására, hogy a sajtó nemcsak a hírek szelekciójával és a megfogalmazással, hanem a képek kiválasztásával is tudatosan irányítja az olvasók nézeteit. A tudósítások verbális és vizuális elemzése során tetten érhető lesz, hogy az újságok mit emelnek ki, és mit hallgatnak el tudatosan az adott témából. Ennek következtében a sajtófotók funkciói is nyilvánvalóvá válhatnak.

A textológiai szempontú vizsgálatot az online sajtó megjelenése tette kötelezővé. Azt vizsgálom, hogy a négy országos napilap nyomtatott cikkei és azok online változatai szövegtestükben milyen egyezést vagy eltérést mutatnak. Az analízis elvégzése választ adhat arra, hogy az információs társadalom embere az online tájékozódás során milyen szerkesztettségű szövegeket olvas, és ez milyen mértékben irányítja a véleményét.

A téma sokszínűsége és sokféle értelmezhetősége miatt szükség volt egy olyan objektív módszerre is, amely az alaphipotéziseket nemcsak empirikus módon bizonyította. Ez az eljárás a stilisztikai statisztika. A kvantitatív módszer segítségével lehetőségünk nyílik arra,

hogy összevessük a vizsgált időszakokra jellemző sajtónyelvi sajátosságokat. Az objektív számok és adatok kellő eligazítást és tárgyi bizonyítékot adnak a sajtónyelvi változások megfigyelésére, elemzésére és az ebből adódó konklúziók levonására.

Dolgozatomban olyan szövegelemző vizsgálati módszereket alkalmaztam, amelyek a szövegtípusok különbözősége miatt azonos elvek mentén mindegyikre használhatók, és megőrzik a vizsgálat objektivitását.

III. A kutatás eredménye

A vizsgált korpusz megkívánta, hogy az eredmények ismertetése előtt bemutassam a hazánkban kialakult információs társadalmat, melyben a sajtó is működik. Arra is ki kellett térnem, hogy a korpuszt képező szövegek milyen társadalmi változások után születtek. Összefoglaltam a magyarországi politikai és állami berendezkedés legfontosabb jellemzőit.

A hat országgyűlési választás alkalmával megjelent sajtóírások elemzése lehetőséget teremtett arra, hogy több éven keresztül nyomon követhessük a témák változásának fontosságát és az újságok szelekciós mechanizmusát.

A választási tematika hangsúlyos téma az újságokban, azonban az újdonság csökkenésével ezek a cikkek a napilapok hasábjain lassanként háttérbe szorulnak. A vizsgált témakör a cikkek számát tekintve is nagy figyelmet kelt, és jelentős szerepű az emberek életében is. A választás témájában ellentét tapasztalható mind a pártok, mind a napilapok között a szelekció, valamint a témák megfogalmazása terén. A négy napilapban tapasztalható témaazonosság esetében az újságok specifikuma a megfogalmazás és a tipográfiai megjelenítés maradt.

A sajtóműfajok tipográfiai változásai ezzel a vizsgálattal váltak dokumentálhatóvá. A látvány retorikája fontos szerepet játszik a sajtóban. A vizuális eszközök segítik kiemelni a sajtóírások által kifejtett mondanivaló szerkezeti elemeit. Elsősorban tehát a szerkesztésben és a tagolásban használt eszköztárat vizsgáltam meg. A látvány retorikai vizsgálatának elvégzése után kijelenthető, hogy a sajtó vizuális eszköztára a meggyőzést és a figyelem irányítását szolgálja. A több évet átfogó vizsgálat bemutatta a négy országos napilap formájában és szerkesztésében bekövetkezett változásokat is. A változás iránya alátámasztja a tabloidizáció meglétét.

A vizsgálat után az is megállapítható, hogy nem feltétlenül csak a hosszabb tudósítások azok, amelyeknek nagy hatásuk van. A keretléniák alkalmazásával, a fotók használatával

és a címek megfogalmazásával a rövidhírek is legalább akkora agenda-setting hatásúak lehetnek, mint a hosszabb beszámolók. A vizsgálat alátámasztja, hogy az újságokban a cikkek megjelenési helye és hossza, illetve vizuális megjelenése is befolyásolja a témák kiemelését. A hangsúlyosabb és a nagyobb közérdeklődésre számot tartó témák a napilapok belső elrendezésének, hierarchiájának megfelelően általában a címoldalon jelentek meg. A választás témakörén belül is tapasztalható volt, hogy a napilapok különböző hírkiemelési technikákkal bizonyos információkra irányították a figyelmet, ezzel együtt számos más információ háttérben maradt. A napilapok elsődlegesen tehát a témák közötti szelekcióval, majd a kiválasztott témában alkalmazott tipográfiai elemekkel és képhasználattal irányítják a figyelmet.

A disszertáció 5. fejezete tartalmazza az évértékelő beszédek retorikai, stilisztikai és kvantitatív vizsgálatát.

Az évértékelő beszédnek mint hazánkban új kommunikációs műfajnak a stílusbeli sajátosságai időről időre és az előadás helyszínének megfelelően változtak. A Parlamentben előadott évértékelő beszédekben kevesebb a bonyolult, többszörösen összetett mondat, hiszen az időkeret és a helyszín is köti az előadót beszédének megfogalmazásakor. A más politikai rendezvényen megtartott évértékelő beszédek szövegében minden esetben – mind a jobb-, mind a baloldalon – megfigyelhető a hosszabb, összetett mondatok használata (ez a tágabb időkeretnek is tulajdonítható).

Az évértékelő beszédek mindegyike tartalmazta a műfaji meghatározás szerinti elemeket. Mind a három szónok mindegyik beszédében megtalálható volt a tartalmi értékelés, a programadás, mely egyben kampányelemeket is magában hordozott, valamint a másik politikai oldal tevékenységének kommentálása. Ezek az elemek részben meghatározzák a beszédek felépítését, ugyanakkor további, az adott évre jellemző aktuális kérdések tárgyalását is lehetővé teszik. Az évértékelő beszédek legfontosabb témakörei azonban mégis meghatározhatóvá váltak. Mindhárom szónok a legfontosabb mondanivalóit az ideológiai-kulturális, jóléti és gazdasági tematika köré csoportosította. Az említett témák köré szerveződő mondanivalót a szónokok a retorikai egységeknek megfelelően szerkesztik. Az antik retorikai hagyomány szerinti beszédrészek fellelhetők az évértékelő beszédekben. A legnagyobb terjedelmű szövegrész a téma kifejtése és az argumentáció. A beszéd első része többnyire a hallgatóra orientált. Ez a beszédrész mindhárom szónok esetében rövid. Az argumentációban a szónokok a saját álláspontjuk jogosságának bizonyítása mellett az ellentétes felfogásokat is cáfolják. Ezekben a beszédrészekben retorikai alakzatok emelik ki az említett gondolatokat. A vizsgált

beszédekben többször is előfordult, hogy a szónokok a befejezésben az összegzés helyett új témát vezettek be. A befejezés ilyen szempontú használata a modern kori megszólalásokban a még aktívabb cselekvésre és a továbbgondolásra ösztönözheti a hallgatóságot.

Az adott politikai oldal által birtokolt vagy kisajátított értékek kifejezése alapján is meg lehet határozni ezeket a politikai szövegeket. Ez az értékretorika kategóriája. A vizsgált szövegek esetében azonban véleményem szerint ezek az értékkategóriák nem különülnek el élesen. Mindkét politikai oldal használja a másik értékkategóriáit is.

Az évértékelő beszédek kvantitatív eredményeiből megállapítható, hogy a két baloldali szónok 2003-ban és 2005-ben elhangzott beszédeinek a legalacsonyabbak a szerkesztettségi mutatói. Ennek okát az előadás környezetének determináló hatásában találhatjuk meg. A jobboldali szónok beszédeinek mondategység/mondategész aránya mindhárom esetben kiegyenlítettnek mondható, ami a szónok egyéni stílusával és az előadás körülményeinek változatlanságával is magyarázható. A mondatok hosszának adatai átlagosnak mondhatók, ami az élőbeszéd sajátosságaként fogható fel. A két baloldali szónok két említett beszédének adatai ebben az esetben is eltérést mutatnak a többi beszéd eredményétől. Ez a rövidebb mondatokban történő fogalmazás a Parlamentben való előadás időkeretének szűkösségével is magyarázható. Az országgyűlés előtt kötöttebb, formailag feszesebb megszólalások hangzottak el, míg más helyszíneken az oldottabb hangvétel dominált.

A disszertáció 6. fejezetében elemeztem az évértékelő beszédekről a négy országos napilapban megjelent tudósításokat retorikai, stilisztikai, kvantitatív és textológiai módszerek alkalmazásával. A sajtóírások vizsgálata az alábbi eredményeket adta.

A tudósítások szövegében, ahogy az évértékelő beszédek szövegében is, elkülöníthetők az antik retorikai szövegegységek. Ezek a tudósítás műfaji sajátosságainak megfelelően rövidebb formában bontakoznak ki. A tudósítások két részletben: a címlapon és a belső oldalon folytatódva jelennek meg. Ez a szerkesztés már önmagában is figyelemfelhívó, így ezek a témák fontos szerepet kapnak a napilapok hasábjain. A figyelem felkeltésének funkcióját az írások címe, a tipográfiai megjelenítés és a képek használata együttesen töltik be. A szónoki beszédekben a közöny legyőzése és a figyelemfelkeltés a kezdés szövegrész feladata, az antik retorikai hagyományoknak megfelelően. A tudósításokban ezt a szerepet a cím tölti be. Lényeges mozzanat a tudósításokban, hogy a beszédekből mely mondatok, információk kerülnek a címekbe. A címekben a beszéd egyik jól hangzó mondata vagy

többször ismétlődő eleme jelenik meg. Ezek egy része a beszéd peroratiójából vagy kezdéséből származik, és mint ilyennek, fokozott érzelmi töltése van.

A címek, a képaláírások, valamint a címlapi bevezetők a tudósítás legfőbb tartalmi elemeit foglalják magukban; ezek a tudósítás szövegében bővebben kifejtve jelennek meg. A tudósítások propositiójában a szónoki beszédek kezdésében és zárásában levő, megfelelő érzelmi töltéssel rendelkező kijelentések szerepelnek. A tudósítások tartalmazzák tehát a szónoki beszédrészek közül a téma megadását.

A sajtószövegek kisebb terjedelme miatt az érvelési rendszerük is más, mint az évértékelő beszédeké. Nyomon követhetjük ugyan a különböző érvek jelenlétét az egyes cikkekben, de ezek nincsenek olyan mértékben kifejtve, mint a szónoki beszédekben. A tudósítások nagy része átveszi a szónoki érvelés elemeit. Csak néhány esetben tapasztalhattuk azt, hogy a tudósításokban egyéni újságírói érvrendszer is helyet kapott.

A tudósítások egy része a befejezésben az esemény zárásáról ad képet, másik része pedig a szónoki beszéd zárógondolatait foglalja össze. A beszéd peroratiójában elhangzó gondolatok érzelmi töltését megőrzi a tudósítás befejezésében való szerepeltetés. A tudósítás végén az esemény zárásáról szóló tájékozató érzelmi befolyásolást nem tartalmaz. Ez a megoldás a hiteles tájékoztatás érzetét kelti az olvasóban.

A tudósítás műfaji sajátosságainak megfelelően az írások tükrözik a szónoki nyelvhasználatot, megtartják a véleménynyelv politikai és ideológiai szókincsét. Az írásokban előforduló sok idézet megőrzi a szónokra jellemző mondatszerkesztési sajátosságokat és szófordulatokat. Ennek következtében néhány tudósításban a szónoki beszédek elokúciója is megjelenik. Az évértékelő beszédekben használt metaforák tudatos politikai alkalmazása az országos napilapok írásaiban is megfigyelhető.

Az évértékelő politikai beszédekben szereplő értékkategóriák megjelennek a tudósítások szövegében is. A vizsgált beszédekben és így a tudósításokban sem különülnek el élesen a használt értékkategóriák.

A sajtó képanyagának retorikai elemzése alapján megállapítható, hogy az évértékelés eseményéből általában a szónok és a beszédszituáció körülményei kapnak nagy hangsúlyt. A vizuális manipuláció a képek szelekciójában, valamint a képek méretének megválasztásában érhető tetten. A vizsgált sajtófotók is csupán a valóság egy-egy részét jelenítik meg. Ugyanakkor az is kijelenthető, hogy a napilapok képei együttesen alkotják meg az évértékelő események valóságát. A sajtó képanyagának elemzése alapján leszögezhető, hogy a fotók kiválasztása tudatos, szándékolt szerkesztési eljárás. A tudósítások szövegei egy bizonyos nézet szerinti szelektálás eredményei, ahogy a képek is.

A textológiai elemzés rávilágított arra, hogy a sajtó hogyan mutatta be és állította össze az események valóságát. Rögzítettem a hagyományos és az online írások közötti eltéréseket. A cikkek címeinek változásai, valamint a szövegtestben tapasztalható törlések és betoldások a manipulációs technika részeként is értelmezhetők. A feltárt eltéréseket a tudósítások szövegében kiemeltem, ezeket a melléklet tartalmazza.

A sajtóírásokkal kapcsolatos megállapításokat a kvantitatív stilisztikai vizsgálat eredményei is alátámasztják. A tudósítások mennyiségi adataiból is látszik, hogy az írások számos információt tartalmaznak viszonylag rövid terjedelemben, a műfaji követelményeknek megfelelően. A tudósítások az évértékelő beszédekről való beszámolás során a specifikus mondatszerkesztés, fogalmazás és idézetek használata miatt jóval több összetett mondatot tartalmaznak, mint a beszédek. A mondatok átlagos hosszának eredményei hasonlítanak a beszédek ezen adatához, mely még jobban mutatja az élőnyelvi sajátosságot. A néhány kiugró adat arra utal, hogy az egyes tudósítások számos többletinformációt sűrítenek a viszonylag kis terjedelmű írásokba.

A kvantitatív vizsgálat eredményeiből a napilapokra vonatkozó sajátosságok is leszűrhetők. A Magyar Nemzet, a Népszabadság kiegyenlített adataiból jól látszik, hogy ez a két lap próbál leginkább hű maradni a korábbi tradíciókhoz, és a műfaji kötöttségeket is szem előtt tartva igyekszik beszámolni az eseményekről. A Népszava eredményei nem mutatnak nagy eltérést a két előző napilapétól. A Népszava igyekszik felzárkózni, lépést tartani és igazodni az olvasói elvárásokhoz, ezáltal írásait is ennek megfelelő arányossággal próbálja szerkeszteni. A Magyar Hírlap esetében az adatok ingadozása a rovatvizsgálat során tetten ért folyamatos átalakulással is magyarázható. Mind a négy napilap esetében megfigyelhető a folyamatos változás, amit az adatokkal és az arculatváltozások dokumentálásával is alátámasztottam.

A kiválasztott korpuszon elvégzett vizsgálat után képet kaphattunk egyrészt a mai közélet sajátosságairól egy új műfaj tükrében, másrészt pedig az évértékelő beszédekről beszámoló sajtóműfajokról is. Mindkét korpusz esetében rögzítettem a retorikai szerkezeti egységeket és az alkalmazott retorikai-stilisztikai eszköztárat is. Meghatározhatóvá vált az egyes szónokokra és a politikai oldalakra jellemző retorikai-stilisztikai eszközök használata, és ebben bizonyos egyezések is megmutatkoztak. Az analízis során kirajzolódott a beszédek és sajtóírások felépítése és érvrendszere. Beigazolódott a modern kori szövegek retorikai hagyomány szerinti felépítése és az is, hogy mely elemek azok, melyek átalakult alakban vannak jelen.

A vizsgálat eredményei rögzítették, hogy a sajtó a hírek és a sajtófotók szelekciójával csak a valóság egy-egy elemét jeleníti meg. A sajtóírások újságoldalon elfoglalt pozíciója, a lénia- és a képhasználat is arra utal, hogy a napilapok a saját álláspontjuk szerint emelik ki vagy szorítják háttérbe a különböző információkat. A kvantitatív vizsgálat eredményei igazolták az elemzés során nyert megállapításokat.

Disszertációmban igyekeztem a lehető legsokoldalúbb vizsgálatot végezni, hogy minél szemléletesebben lehessen bemutatni a vizsgált időszakban a korpusz jelenségeit és azok változásait. Arra törekedtem, hogy értekezésem többféle módszer alkalmazásával több oldalról is alátámassza a politikai sajtó jellegére vonatkozó megállapításokat.

IV. A kutatás hasznosítási lehetőségei

A téma interdiszciplináris jellegénél fogva a politika- és társadalomtudomány, a modern retorika és a stilisztika területén is érdeklődésre tarthat számot. A kutatási eredmények az egyetemi, a főiskolai, a középiskolai oktatásban, valamint az újságírók oktatásában is hasznosíthatók. A modern kori szövegek elemzése lehetőséget ad arra, hogy a retorikai ismereteket változatossá és érdekesebbé tegyük akár hallgatók, akár a téma iránt érdeklődők számára.

A disszertáció eredményei a későbbiekben összevethetők lesznek újabb, eddig fel nem tárt területek vizsgálati eredményeivel is. A rendszerváltás utáni korszakból az ünnepi eseményeken, nagygyűléseken elhangzott beszédek és az azokról megjelent országos napilapcikkek is vizsgálhatók az eddig alkalmazott módszerekkel. Ez szervesen illeszkedik az eddig elvégzett kutatómunkához. Az ünnepélyes alkalmakról számot adó cikkek esetében is jól vizsgálható a szelekció, a stílus és a retorika. Ez a vizsgálati anyag lehetőséget ad arra, hogy ebből a szempontból is bemutathatók legyenek a XXI. századi magyar politikai beszéd-, valamint sajtóműfajok. A vizsgálat során tetten érhetők a társadalmi és a nyelvhasználati változások is.

V. A munka témaköréből készült publikációk jegyzéke

KÖKÉNYESI Nikoletta, *A közéleti beszéd újabb műfaja, az évértékelő beszéd és annak sajtóbeli tükröződése*, Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle: társadalomtudomány, irodalom, művészet: a megye önkormányzatának folyóirata, Nyíregyháza, 2014/1, 62–73.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Sajtónyelvi szövegek értelmezési lehetőségei = Versében él*, szerk. Dr. KECSKEMÉTI Gábor, Dr. GRÉCZI ZSOLDOS Enikő, Miskolc, Bíbor Kiadó, 2011, 214–221.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Kvantitatív módszerek alkalmazhatósága sajtónyelvi szövegek stilisztikai elemzésében*, Nyr., 2011/1, 48–64.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Filológiai és szövegstilisztikai eljárások a sajtónyelv retorikájának vizsgálatában =Doktoranduszok Fóruma Bölcsészettudományi Kar szekciókiadványa 2010. november 10.*, szerk. CSÓTAINÉ DR. BÁRCZY Klára, FEKETÉNÉ PÁL Enikő, Miskolc, Miskolci Egyetem Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály, 2011, 45–53.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Internetes sajtó – hagyományos sajtó*, Édes Anyanyelvünk, 2011/1, 8.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Textológiai szempontok a napisajtó nyelvhasználatának kutatásában = Tehetséggondozó Műhely Füzetek I.*, szerk. KEGYESNÉ Dr. SZEKERES Erika, FEKETE Sándor, Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar Tudományos Diákköri Tanács, 2010, 125−129.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Beszédes újságcímek*, Édes Anyanyelvünk, 2010/2, 10.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Sajtónyelvi korpusz kvantitatív vizsgálatának médiaelméleti háttere =Doktoranduszok Fóruma Bölcsészettudományi Kar szekciókiadványa 2009. november 5.*, szerk. SZŐKE Kornélia, Miskolc, Miskolci Egyetem Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály, 2010, 49–52.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Kvantitatív módszerek alkalmazhatósága sajtónyelvi szövegek stilisztikai elemzésében = Doktoranduszok Fóruma Bölcsészettudományi Kar szekciókiadványa 2008. november 13.*, szerk. SZŐKE Kornélia, Miskolc, Miskolci Egyetem Tudományszervezési és Nemzetközi Osztály, 2009, 15–18.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Ne „vekzáljuk” az olvasót!*, Édes Anyanyelvünk, 2009/5, 12.

ELŐADÁSOK

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Filológiai és szövegstilisztikai eljárások a sajtónyelv retorikájának vizsgálatában*. Doktoranduszok Fóruma Bölcsészettudományi Kar 2010. november 10.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Sajtónyelvi korpusz kvantitatív vizsgálatának médiaelméleti háttere*. Doktoranduszok Fóruma Bölcsészettudományi Kar 2009. november 5.

KÖKÉNYESI Nikoletta, *Kvantitatív módszerek alkalmazhatósága sajtónyelvi szövegek stilisztikai elemzésében*. Doktoranduszok Fóruma Bölcsészettudományi Kar 2008. november 13.